

U S T A W A

z dnia 10 lipca 1952 r.

o obowiązkowych dostawach zbóż.

W celu zabezpieczenia stałego i równomiernego zaopatrzenia ludności miast w produkty zbożowe oraz popierania dalszego rozwoju produkcji rolnej postanawia się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Ustala się obowiązek dostaw zbóż z gospodarstw rolnych.

Art. 2. Obowiązkowi dostaw zbóż podlegają:

- 1) indywidualne gospodarstwa rolne,
- 2) spółdzielnie produkcyjne,
- 3) zespoły uprawowe,
- 4) państwowe gospodarstwa rolne, podległe Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych,
- 5) inne uspołecznione gospodarstwa rolne.

Art. 3. Obowiązek dostaw dotyczy następujących zbóż:

- 1) żyta,
- 2) pszenicy,
- 3) jęczmienia,
- 4) owsa,
- 5) mieszanki zbożowej.

Art. 4. 1. Obowiązek dostaw zbóż ustalany będzie dla poszczególnego gospodarstwa rolnego na każdy rok gospodarczy.

2. Rokiem gospodarczym jest okres od dnia 16 lipca do dnia 15 lipca następnego roku.

Art. 5. 1. Rada Ministrów ustala na każdy rok gospodarczy państwowy plan obowiązkowych dostaw zbóż.

2. W ramach państwowego planu sporządza się terenowe plany obowiązkowych dostaw zbóż. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb sporządzania i zatwierdzania terenowych planów dostaw.

Art. 6. Centralny Urząd Skupu i Kontraktacji planuje, organizuje i nadzoruje wykonanie obowiązkowych dostaw zbóż.

Rozdział 2.

Obowiązek dostaw.

Art. 7. Do dostaw zbóż obowiązany jest właściciel gospodarstwa rolnego, a gdy gospodarstwo zostało wdzierżawione lub jest faktycznie użytkowane przez inną osobę — dzierżawca lub użytkownik.

Art. 8. Do dostaw zbóż obowiązani są wszyscy, którzy w ciągu roku gospodarczego użytkowali dane gospodarstwo jako właściciele, dzierżawcy lub użytkownicy z tym, że wykonanie obowiązku dostawy przez jednego z zobowiązanych zwalnia pozostałych od tego obowiązku.

Art. 9. Z gruntów, wniesionych do spółdzielni produkcyjnej, z których nie dokonywa się zespolowych zbiorów na rzecz spółdzielni, obowiązek dostaw ciąży na członkach, którzy dokonują zbiorów indywidualnie.

Art. 10. 1. Wysokość obowiązkowych dostaw zbóż z indywidualnego gospodarstwa rolnego ustala się w zależności od obszaru gruntów ornych, wyrażonego w hektarach przeliczeniowych.

2. Nie uważa się za grunty orne:

- 1) gruntów pod wodami otwartymi lub zamkniętymi,
- 2) gruntów leśnych i pod lasami,
- 3) gruntów pod naturalnymi łąkami i pastwiskami,
- 4) nieużytków, do których zalicza się lotne piaski, bagna, mokradła, strome stoki i parowy, skały, szutrowiska, okopy, doły po żwirze, glinie, torfie, piasku itp.

Art. 11. W przypadku gdy właściciel (dzierżawca, użytkownik) gospodarstwa rolnego użytkuje dwa lub więcej gospodarstw rolnych, położonych w jednym województwie, wysokość obowiązkowych dostaw ustala się z łącznego obszaru gruntów ornych przez niego użytkowanych.

Art. 12. W przypadku gdy dwie lub więcej osób prowadzi na danym gospodarstwie rolnym wspólną gospodarkę, wysokość obowiązkowych dostaw ustala się z całego obszaru gruntów ornych danego gospodarstwa.

Art. 13. 1. Do obszaru gospodarstwa rolnego, od którego ustala się obowiązkowe dostawy, nie wlicza się gruntów pod zakontraktowanymi uprawami. Wykaz tych upraw ustali Rada Ministrów.

2. W razie niewykonania w części lub w całości dostaw zakontraktowanych upraw z przyczyn gospodarczo nie uzasadnionych będzie dokonane dla danego gospodarstwa dodatkowe ustalenie wysokości obowiązkowych dostaw z odpowiedniej części lub całości gruntów pod zakontraktowanymi uprawami.

Art. 14. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady przeliczania gruntów ornych na hektary przeliczeniowe w zależności od jakości i położenia tych gruntów,
- 2) podział indywidualnych gospodarstw rolnych na grupy.

3) zasady, właściwość władz oraz tryb ustalania i stosowania norm dostaw,

4) właściwość władz oraz sposób i tryb postępowania w sprawach obowiązkowych dostaw zbóż,

5) terminy wykonania dostaw zbóż.

Art. 15. 1. Obowiązek dostaw zbóż wykonuje się przez dostarczenie któregośkolwiek z rodzajów zbóż, określonych w art. 3.

2. W powiatach lub w gminach, w których przeważa uprawa pszenicy, gospodarstwa rolne mogą być zobowiązane do wykonania określonej części dostawy przez dostarczenie pszenicy.

3. Powiaty lub gminy, o których mowa w ust. 2, określi Prezes Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Art. 16. Zasady, właściwość władz, tryb ustalania norm dostaw oraz postępowanie w sprawach obowiązkowych dostaw zbóż przez spółdzielnie produkcyjne, zespolone uprawowe i inne uosobione gospodarstwa rolne określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 17. 1. Wysokość obowiązkowych dostaw zbóż przez państwowe gospodarstwa rolne, podległe Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych, określa się zgodnie z planem gospodarczym Ministerstwa Państwowych Gospodarstw Rolnych.

2. Rada Ministrów określa tryb i sposób opracowania kwartalnych i miesięcznych planów dostaw oraz wykonania dostaw przez poszczególne gospodarstwa, podległe Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Rozdział 3.

Zwolnienia i obniżenia wysokości dostaw.

Art. 18. Zwalnia się od obowiązku dostaw zbóż gospodarstwa rolne o obszarze gruntów ornych poniżej 1 hektara przeliczeniowego.

Art. 19. Gospodarstwo rolne o obszarze gruntów ornych poniżej dwóch hektarów przeliczeniowych zwalnia się od obowiązku dostaw zbóż, gdy:

- 1) właściciel (dzierżawca, użytkownik) tego gospodarstwa ma powyżej 60 lat, a w gospodarstwie nie ma członka rodziny w wieku ponad 14 lat, zdolnego do pracy,
- 2) właściciel (dzierżawca, użytkownik) tego gospodarstwa jest trwale niezdolny do pracy wskutek choroby lub inwalidztwa, a w gospodarstwie nie ma członka rodziny w wieku ponad 14 lat, zdolnego do pracy,
- 3) właściciel (dzierżawca, użytkownik) tego gospodarstwa odbywa służbę wojskową, a w gospodarstwie nie ma prócz jednej kobiety członków rodziny w wieku ponad 14 lat, zdolnych do pracy.

Art. 20. Gospodarstwo rolne o obszarze gruntów ornych poniżej trzech hektarów przeliczeniowych zwalnia się od obowiązku dostaw, gdy użytkownikiem tego gospodarstwa jest osadnik rybacki, zatrudniony w uosobionym przedsiębiorstwie połowów morskich.

Art. 21. Gospodarstwo rolne może być częściowo lub całkowicie zwolnione od obowiązku dostaw, jeżeli na skutek nadzwyczajnych okoliczności jego zdolność produkcyjna została w takim stopniu zmniejszona, że zob-

wiązany nie może bez swej winy wykonać częściowo, lub całkowicie obowiązku dostaw.

Art. 22. Właścicielowi (dzierżawcy, użytkownikowi) gospodarstwa rolnego o obszarze gruntów ornych poniżej pięciu ha przeliczeniowych, a mającemu na utrzymaniu więcej niż czworo dzieci do lat 14, przysługuje obniżenie obowiązkowych dostaw zbóż.

Art. 23. Szczegółowe zasady oraz tryb częściowego lub całkowitego zwalniania od obowiązku dostaw i przyznawania obniżek określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Rozdział 4.

Wykonanie dostaw.

Art. 24. 1 Zobowiązany powinien dostarczyć zboże na koszt własny do punktu skupu.

2. Dostarczone zboże powinno odpowiadać obowiązującym normom jakościowym (standartom).

Art. 25. Za dostarczone w ramach obowiązkowych dostaw zboże wypłaca się należność w gotówce, obliczoną według obowiązujących cen.

Art. 26. Indywidualne gospodarstwa rolne, spółdzielnie produkcyjne i zespoły uprawowe mogą zbywać nadwyżki zbóż po wykonaniu obowiązkowych dostaw.

Art. 27. Niewykonane obowiązkowe dostawy podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Rozdział 5.

Przepisy karne.

Art. 28. 1. Kto nie wykonywa ciężącego na nim obowiązku dostaw zbóż lub powoduje obniżenie jakości dostarczonych zbóż — podlega karze grzywny do 3.000 złotych.

2. Orzekanie następuje w trybie postępowania karno-administracyjnego.

3. Postępowanie, wszczęte na podstawie ust. 1, może być umorzone, jeżeli sprawca przed zapadnięciem orzeczenia przedłoży władzy orzekającej dowód wykonania obowiązkowych dostaw.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli sprawca był karany za niewykonanie obowiązku sprzedaży zbóż na podstawie art. 22 dekretu z dnia 23 lipca 1951 roku o planowym skupie zbóż (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 297).

Art. 29. Kto złośliwie uchyla się od wykonania obowiązkowych dostaw, utrudnia lub udaremnia wykonanie obowiązkowych dostaw przez inne osoby albo publicznie nawołuje do uchylania się od wykonania obowiązkowych dostaw — podlega karze więzienia do lat trzech lub karze aresztu do lat trzech.

Rozdział 6.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 30. Gospodarstwom rolnym, które w 1951 roku nie wykonały zobowiązań w planowym skupie zbóż, pod-

wyższa się wysokość obowiązkowych dostaw o zaległości, przeniesione na 1952 rok.

Art. 31. Gospodarstwa rolne, przydzielone w ramach akcji osiedleńczej 1952 r., oraz gospodarstwa rolne, przydzielone osobom przesiedlonym z terenów objętych wymianą odcinków granicznych, zwolnione są od obowiązku dostaw zbóż w roku ich przydzielenia i w roku następnym.

Art. 32. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia ulgi oraz zwolnienia gospodarstw rolnych od obowiązkowych dostaw, przysługujące z tytułu zagospodarowania odłogów i innych nie zagospodarowanych użytków rolnych.

Art. 33. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) gatunki zbóż oraz inne płody rolne, jakie mogą być przyjmowane zamiast zbóż, określonych w art. 3, oraz normy zamiany,
- 2) zasady i tryb zniesienia na terenie powiatów obowiązku uiszczenia opłat za przemiał zbóż w naturze (miarki) oraz obowiązku odstępowania przy przemiale gospodarczym niektórych rodzajów zbóż na rzecz Państwa (odsypy),
- 3) zasady tworzenia funduszu nagród na cele premiowania akcji obowiązkowych dostaw zbóż oraz przyznawania nagród.

Art. 34. 1. Posiadacze pomieszczeń, nadających się do przechowywania zbóż, obowiązani są oddać je na określony czas za opłatą do dyspozycji jednostek gospodarczych, powołanych do przyjmowania obowiązkowych dostaw.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia władze właściwe do wydawania decyzji, tryb postępowania oraz zasady ustalania opłat za zajęte pomieszczenia.

Art. 35. 1. Traci moc dekret z dnia 23 lipca 1951 roku o planowym skupie zbóż (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 297).

2. Przepisy rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na podstawie dekretu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy, zachowują moc do czasu zastąpienia ich nowymi rozporządzeniami i zarządzeniami, wydanymi na podstawie niniejszej ustawy.

3. W sprawach, wszczętych na podstawie przepisów art. 19, 22 lub 23 dekretu z dnia 23 lipca 1951 roku o planowym skupie zbóż (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 297) i nie zakończonych prawomocnie do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, postępowanie toczy się do końca według przepisów dotychczasowych.

Art. 36. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów, właściwym ministrom oraz Prezesowi Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji.

Art. 37. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*